



# บันทึกข้อความ

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร  
เลขที่ ๑๐๕ / ๒๕๖๐  
วันที่ ๑๓ ธ.ค. ๖๐  
เรื่อง ๑๖.๕๑

ส่วนราชการ สำนักกรรมการ ๑ กลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลังฯ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๔๘  
ที่ ..... วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๐  
เรื่อง ขอสั่งเอกสารวิชาการ .....

เรียน ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑ (ผ่านผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลังฯ)

ตามที่ ข้าพเจ้านางสาวสิราภรณ์ จรุงศรีหรือภิสิตธิ์ กลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงิน สำนักกรรมการ ๑ ได้รับมอบหมายให้จัดทำเอกสารวิชาการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ ตามแผนยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาสำนักกรรมการ ๑, ๒, ๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ นั้น

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้จัดทำเอกสารวิชาการเรื่อง “ก้าวแรกของนวัตกรรมทางการเงินในประเทศไทย (Financial Technology: FinTech)” เรียบร้อยแล้ว จึงขอ นำส่งเอกสารดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาวสิราภรณ์ จรุงศรีหรือภิสิตธิ์)  
วิทยากรปฏิบัติการ

(นางสาวนิภา ก้าวสกุล)  
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง  
การธนาคาร และสถาบันการเงิน

เห็นชอบ / นายวิชาญ วัฒนกุล

(นางพรพรรณ วัฒนกุล)

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รักษาการแทน  
ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑

๑๖ ธค ๖๐

แบบประเมินมาตรฐานเอกสารวิชาการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องของสำนักกรรมการ ๑

ชื่อเรื่อง ก้าวแรกของนวัตกรรมทางการเงินในประเทศไทย (Financial Technology: FinTech)

ลำดับที่	ประเด็นการประเมิน	ผ่าน	แก้ไข	ไม่ผ่าน
<b>เกณฑ์การพิจารณาด้านเนื้อหา และความถูกต้อง</b>				
๑.	ชื่อเรื่อง	/		
๒.	บทนำ	/		
๓.	เนื้อเรื่อง	/		
๔.	บทสรุป	/		
๕.	ข้อมูลที่ใช้มีความถูกต้อง เหมาะสม ทันสมัย และเป็นกลาง	/		
๖.	แหล่งที่มาของข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ	/		
<b>เกณฑ์การพิจารณาด้านภาษา และรูปแบบการเขียน</b>				
๑.	การจัดลำดับหัวข้อและเนื้อหา	/		
๒.	การใช้ภาษาและการเรียบเรียง	/		
๓.	ความถูกต้องในการจัดพิมพ์ ตัวสะกด และวรรคตอน	/		
<b>เกณฑ์การพิจารณาด้านการอ้างอิงที่มาของข้อมูล</b>				
๑.	การอ้างอิงระบบนามปี หรือเชิงอรรถ และบรรณานุกรม	/		

(ลงชื่อ) กัญญา ใจดี ผู้จัดทำ (ลงชื่อ) กัญญา ใจดี ผู้ตรวจสอบ  
 (นางสาวสิราภรณ์ จรุงศรีอภิสิทธิ์) (นางสาวนิภา ก้วสกุล)  
 วิทยาการปฏิบัติการ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง  
 วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ การธนาคาร และสถาบันการเงิน  
 วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐

(ลงชื่อ) พรพรรณ ใจดี ผู้รับรอง  
 (นางพรพรรณ ใจดี) (นางพรพรรณ ใจดี)  
 รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร รักษาการแทน  
 ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑  
 วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐



เอกสารวิชาการ

เรื่อง

ก้าวแรกของนวัตกรรมทางการเงินในประเทศไทย  
(Financial Technology: FinTech)

จัดทำโดย

นางสาวสิราภรณ์ จรุงศรีอภิสิทธิ์

ตำแหน่ง วิทยากรปฏิบัติการ

กลุ่มงานคณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงิน

สำนักกรรมการ ๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

## สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๑
นวัตกรรมทางการเงินในประเทศไทย (Financial Technology: FinTech)	๒
ส่วนที่ ๑ เอกสารวิชาการ และงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมทางการเงิน	๒
ส่วนที่ ๒ นโยบายภาครัฐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมทางการเงิน	๓
ส่วนที่ ๓ สรุปสาระสำคัญของรายงานระบบรองรับนวัตกรรมทางการเงิน และข้อเสนอการปฏิรูป	๘
บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๑๑
บรรณานุกรม	๑๓

## ก้าวแรกของนวัตกรรมทางการเงินในประเทศไทย (Financial Technology: FinTech)

### บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการใช้งานเทคโนโลยีผ่านอุปกรณ์หลากหลายรูปแบบ มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันบนระบบอินเทอร์เน็ต สังเกตได้จากการซื้อขายสินค้าและบริการ ในลักษณะของร้านค้าออนไลน์ที่ได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับอย่างมาก เนื่องจากมีหน้าร้านที่ตกแต่งได้อย่างสวยงาม ง่ายต่อการใช้งาน สะดวกในการค้นหาสินค้าและบริการที่ตรงตามความต้องการ และระบบการชำระเงินออนไลน์ ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายเป็นอย่างมาก แต่การให้บริการในรูปแบบออนไลน์ เช่นนี้ ระบบการชำระเงินที่มีความน่าเชื่อถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับลูกค้า ซึ่งยังมีผู้ประกอบการธุรกิจอยู่น้อยรายในประเทศไทยที่สามารถเชื่อมข้อมูลทางการเงินระหว่างธนาคารกับร้านค้าออนไลน์ได้ เป็นผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจออนไลน์จำเป็นต้องปรับปรุงในด้านต่าง ๆ เพื่อยกระดับการบริการและพัฒนาธุรกิจให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีให้เกิดการขับเคลื่อนในการพัฒนาอย่างบูรณาการทุกมิติ และมีเสถียรภาพเพิ่มขึ้น ตามนโยบายภาครัฐกับการเดินทางประเทศไทย ๔.๐ ผ่านการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ เป็นผลให้ทุกภาคส่วนต้องเร่งพัฒนา ทั้งภาครัฐ ภาคการเงิน ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน จำเป็นต้องมีการพัฒนาเทคโนโลยีและสร้างนวัตกรรม การเพิ่มขีดความสามารถในการสร้าง Startup ที่เข้มแข็ง การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมทางการเงิน หรือที่เรียกว่า Financial Technology: FinTech ของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ สร้างความปลอดภัยในการเข้าถึงข้อมูลและการใช้บริการได้อย่างสากล และสร้างความร่วมมือในการใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากภาคประชาชน อีกทั้ง คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการเงิน การคลัง ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้จัดทำรายงาน เรื่อง การปฏิรูประบบรองรับนวัตกรรมทางการเงิน เพื่อเป็นแนวทางในการรองรับเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่จะเกิดขึ้น โดยได้ผ่านการพิจารณาของสภาขับเคลื่อนประเทศ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแล้ว

ระบบการเงินของประเทศไทย ภาครัฐเล็งเห็นถึงความสำคัญของการให้การสนับสนุนเทคโนโลยี FinTech และธุรกิจ Startup ในภาคการเงิน มีการเปิดใช้งานโครงการสำหรับทำธุรกรรมทางการเงินที่เรียกว่า พร้อมเพย์ (Prompt Pay) เป็นการโอนเงินและรับเงินโอนแบบใหม่ โดยการผูกบัญชีเงินฝากธนาคารกับหมายเลขบัตรประชาชนหรือเบอร์โทรศัพท์มือถือ ทำให้ประชาชนโอนเงินสะดวกขึ้น และโครงการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ (E-Payment) เป็นระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีตัวกลางในการรับชำระเงิน เรียกว่า Payment Gateway สามารถรับชำระเงินผ่านบัตรเครดิตได้ สำหรับธุรกิจที่จะเข้ามาใช้งานต้องขออนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งมีการตอบรับจากประชาชนเป็นอย่างดี เป็นผลให้ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ตลาดหลักทรัพย์ ตลอดจนผู้ประกอบการด้านสถาบันการเงิน จำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบในการดำเนินธุรกิจการเงินด้วยนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดเสถียรภาพและความมั่นคง และทุกภาคส่วนควรมีการดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นระบบ

สำหรับบทความฉบับนี้ ผู้เขียนได้ทำการศึกษาข้อมูลทางวิชาการที่มีความเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเงิน และเอกสารรายงานเผยแพร่ เรื่อง การปฏิรูประบบรองรับนวัตกรรมทางการเงิน ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยเป็นการนำเสนอถึงภาพรวมของ FinTech เพื่อการรองรับนวัตกรรมทางการเงินของประเทศไทย

อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง นโยบายและกฎหมายที่มีความสอดคล้องกับ FinTech ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยในอนาคต

### นวัตกรรมทางการเงินในประเทศไทย (Financial Technology: FinTech)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า เทคโนโลยีอย่าง FinTech และกลุ่มธุรกิจ Startup ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตสังคมดิจิทัลของประเทศไทย ซึ่งภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับภาคการเงินในการเพิ่มขีดความสามารถให้กับระบบการเงินของประเทศตามแผนยุทธศาสตร์ และนโยบายภาครัฐ ในการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาขับเคลื่อนภาคการเงินของประเทศ โดยจำแนกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมทางการเงิน (FinTech) ออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

#### ส่วนที่ ๑ เอกสารวิชาการ และงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมทางการเงิน

จากเอกสารประกอบการประชุมประจำปี ๒๕๖๐ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดย นางปัทมา เจริญวิเศษกุล ในหัวข้อเรื่อง “นวัตกรรมนำสู่ออนาคตประเทศไทย” ได้อธิบายถึง แนวคิดของสหภาพยุโรปในเรื่อง “ระบบนวัตกรรมแห่งชาติ” ที่ใช้เพื่ออธิบายความแตกต่างของความก้าวหน้าด้านนวัตกรรมในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรม โดยประสิทธิภาพทางนวัตกรรมของประเทศขึ้นอยู่กับระบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สำหรับประเทศไทยนั้น สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ให้นิยามคำว่า “นวัตกรรม” คือ ผลลัพธ์ของการเชื่อมโยงของทรัพยากรมนุษย์ ทุนทางการเงิน โครงสร้างพื้นฐาน และการวิจัยและพัฒนา เพื่อก่อให้เกิดระบบนิเวศนวัตกรรมที่เหมาะสม โดยแนวทางการพัฒนานวัตกรรมในช่วง ๕ ปีแรก ในการสร้างระบบนิเวศนวัตกรรม ควรส่งเสริมบทบาทให้ภาคเอกชนเป็นผู้นำในการพัฒนานวัตกรรม ด้วยการส่งเสริมการลงทุนพัฒนาและสร้างนวัตกรรมของภาคเอกชน การสนับสนุนผู้ประกอบการนวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายใหม่หรือกลุ่มที่เริ่มดำเนินธุรกิจ Startup นอกจากนี้ การสร้างแรงจูงใจให้เอกชนเข้ามาลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ยังจำเป็นต้องมีการปลูกฝังวัฒนธรรมนวัตกรรมให้เกิดขึ้นในสังคมไทย อีกทั้ง แนวทางดังกล่าวมีความสอดคล้องตามนโยบายในการพัฒนานวัตกรรมของภาครัฐโดยกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในการดำเนินโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบนิเวศนวัตกรรม ทั้งนี้ ควรเร่งสร้างความเข้มแข็งด้านปัจจัยพื้นฐาน และการวิจัยและพัฒนา เพื่อยกระดับนวัตกรรมในอนาคตของประเทศไทย

บทความของธนาคารแห่งประเทศไทย โดย ดร.เสาวณี จันทะพงษ์ และ นางสาวขวัญรวิ ยงตันสกุล ในหัวข้อเรื่อง “นวัตกรรม : ทางออกจากกับดักรายได้ปานกลาง” “นวัตกรรม : แรงขับเคลื่อนใหม่ของเศรษฐกิจไทย” และ “นวัตกรรม : แรงขับเคลื่อนใหม่ของเศรษฐกิจไทย (๒)” ได้อธิบายถึง ความสัมพันธ์ของนวัตกรรมกับการพัฒนาเศรษฐกิจ จะพบว่าประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วจะมีลักษณะร่วมสำคัญประการหนึ่ง คือ มีการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ในระดับสูงและต่อเนื่อง ซึ่งประเทศที่มีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมของโลกในอันดับต้น ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา เยอรมนี ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ จะ “ส่งออก” การให้บริการด้าน R&D มากกว่า “นำเข้า” ส่วนภาพรวมของประเทศไทยจะเป็นการนำเข้า R&D มากกว่าการส่งออก ทำให้เกิดเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่เศรษฐกิจนวัตกรรม คือ (๑) ควรเปิดกว้าง กระจายโอกาส และจูงใจให้บริษัทขนาดเล็กและกลาง ซึ่งมีอยู่จำนวนมากให้ลงทุนสร้างนวัตกรรมมากขึ้น (๒) ควรผสมผสานระหว่างนวัตกรรมด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เข้ากับนวัตกรรมด้านการประดิษฐ์คิดค้นหรือเทคโนโลยีเข้าด้วยกันให้มากขึ้น และ (๓) ควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการเงิน ภาครัฐ บริษัท สถาบันการศึกษา หรือองค์กรอิสระอื่นทั้งในและต่างประเทศ

เป็นวงกว้าง ทั้งนี้ ทุกภาคส่วนควรเร่งปรับกระบวนการพัฒนาที่ใช้องค์ความรู้ทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม สร้างสินค้านวัตกรรมมูลค่าสูง เพื่อเป็นทางออกจากรับกับวิกฤตเศรษฐกิจได้ปานกลาง

**และบทความของศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน โดยนายวัชรกร ร่วมรักษ์**

ในหัวข้อเรื่อง “FinTech กับบทบาทสถาบันการเงินในยุค Digital” ได้อธิบายว่า FinTech คือ การนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้กับบริการทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการชำระเงิน การลงทุน การระดมทุน หรือด้านประกันภัย เพื่อตอบสนองโจทย์การใช้งานของผู้บริโภคในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สังเกตได้จากการใช้บริการผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างรวดเร็ว ทุกที่ทุกเวลา และมีค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมที่ลดลง ส่งผลให้สถาบันการเงินของไทย จำเป็นต้องปรับกลยุทธ์เพื่อรองรับการแข่งขันกับธุรกิจ FinTech Startup โดยการเตรียมความพร้อม ๒ ด้านหลัก ๆ คือ การพัฒนาเทคโนโลยีจากภายในธนาคาร เพื่อรองรับรูปแบบดิจิทัลแบงก์กิ้ง (Digital Banking) ในอนาคต และการร่วมมือกับผู้ประกอบการ FinTech เพื่อประโยชน์ร่วมกัน อีกทั้ง ธนาคารได้มีการปรับตัวด้านนวัตกรรมทางการเงิน ตัวอย่างเช่น ธนาคารกสิกรไทย มีการเพิ่มช่องทางใหม่ในการขอสินเชื่อบุคคลกสิกรไทย (K-Personal Loan) ธนาคารไทยพาณิชย์ มีการใช้บัญชีแบบไม่มีสมุด (SCB E-Passbook) ธนาคารกรุงเทพ มีการนำเสนอบริการชำระเงินแบบ P๒P (Bualuang mBanking) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีการนำ FinTech มาแก้ไขปัญหภายในองค์กรและตอบโจทย์ลูกค้าในลักษณะของโปรแกรมการจัดการร้านค้าแบบเบ็ดเสร็จ (Integrated Merchant Operation Management) ทั้งนี้ ในส่วนของธนาคารออมสิน มีความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมรับมือกับ FinTech โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบของธนาคาร จากรูปแบบเดิมที่เป็นการเน้นดูแลรายการธุรกรรม (Transaction Based) มาเป็นธนาคารเพื่อให้คำปรึกษา (Advisory Bank) ในพื้นที่ที่มีลูกค้ารายใหญ่ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเงินภายในธนาคาร และร่วมมือกับ FinTech ที่มีแนวคิดสร้างสรรค์และสามารถนำเสนอบริการในรูปแบบใหม่ ๆ ที่ตรงตามความต้องการของลูกค้า

## **ส่วนที่ ๒ นโยบายภาครัฐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมทางการเงิน**

เนื่องด้วยการพัฒนาเทคโนโลยี FinTech และกลุ่มธุรกิจ Startup เพื่อเป็นการยกระดับภาคการเงินและสถาบันการเงินให้มีศักยภาพ จำเป็นต้องมีนโยบายภาครัฐ และกฎหมายที่มีความสอดคล้องในการรองรับนวัตกรรมทางการเงินของประเทศไทย ดังนี้

### **นโยบายภาครัฐ**

**ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)** (คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูป, ๒๕๖๐) เนื่องจากพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ระบุเหตุความจำเป็นของกฎหมายตามบทบัญญัติ ในมาตรา ๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติไว้ว่า “รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมี ในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย

ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้” และพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ระบุเหตุความจำเป็นของกฎหมายตามบทบัญญัติ ในมาตรา ๒๕๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติไว้ว่า “ภายใต้

บังคับมาตรา ๒๖๐ และมาตรา ๒๖๑ การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการ จัดทำแผน การมีส่วนร่วมของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน ซึ่งต้องกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายในหนึ่งปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปี

ให้ดำเนินการตรากฎหมายตามวรรคหนึ่ง และประกาศใช้บังคับภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

ในระหว่างที่กฎหมายตามวรรคหนึ่งยังไม่มีผลใช้บังคับ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการปฏิรูป โดยอาศัยหน้าที่และอำนาจที่มีอยู่แล้วไปพลางก่อน”

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นผลให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูปได้ดำเนินการยกร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยมีการนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่มาจากหลายภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการเมือง และนักวิชาการ รวมถึง ข้อคิดเห็นจากสภาพปฏิรูปแห่งชาติ และความคิดเห็นจากภาคประชาชนมาเป็นข้อมูลในการยกร่างยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งได้นำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ต่อที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติตามมติที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ในขั้นต่อไปจะนำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และจะได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ก่อนที่จะนำเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ความเห็นชอบกรอบยุทธศาสตร์ชาติมาใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางในการบริหารประเทศควบคู่ไปกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ โดยกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) ยุทธศาสตร์พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (๔) ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ทั้งนี้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการรองรับนวัตกรรมทางการเงิน คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในเรื่องของ (๑) การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ โดยส่งเสริมให้มีการค้า การลงทุน เพื่อพัฒนาสู่ประเทศการค้า และ (๒) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิจัยและพัฒนา เพื่อการเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลก อีกทั้ง ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจอีกด้วย

#### **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)**

(ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๑๑๕ ก, ๒๕๕๙) ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักและเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา พร้อมทั้งแผนงานหรือโครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งกำหนดแนวคิด กลไกการขับเคลื่อน และติดตามประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อให้ทิศทางในการพัฒนา



เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย ทั้งนี้ มีประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่สอดคล้องกับการรองรับนวัตกรรมทางการเงิน ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน จะเน้นการพัฒนาและใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล การพัฒนาและยกระดับคุณภาพของกำลังคน และความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรม เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ สร้างความเข้มแข็งและรักษาวินัยทางการเงิน การคลัง และพัฒนาเครื่องมือทางการเงินที่สนับสนุนการระดมทุนที่มีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางในการบริหารจัดการภาคการเงิน คือ ๑) การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการเงินและสถาบันการเงินทั้งในตลาดเงินและตลาดทุน ให้มีการแข่งขันในระบบสถาบันการเงิน ส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Money/E-Payment) และบริการทางการเงินที่เป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ (FinTech) ทั้งนี้ จะต้องเร่งประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจให้กับภาคธุรกิจและประชาชนทั่วไป เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการใช้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ ๒) ขยายการเข้าถึงบริการทางการเงิน โดยการสร้างเครือข่ายความเชื่อมโยงของสถาบันการเงินทั้งระบบ ทั้งสถาบันการเงินเอกชน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และองค์กรการเงินฐานราก เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้อย่างทั่วถึงในต้นทุนที่เหมาะสม ทั้งด้านการออม การลงทุน สินเชื่อ ประกันภัย การชำระเงิน และการโอนเงิน ๓) การพัฒนานวัตกรรมทางการเงินรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อรองรับและจัดสรรทรัพยากรของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสนับสนุนการพัฒนาตลาดทุนของประเทศให้มีความกว้างและความลึกมากขึ้น และเป็นแหล่งทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ๔) การเพิ่มประสิทธิภาพและเสถียรภาพของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อเป็นกลไกที่สนับสนุนดำเนินนโยบายของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่สร้างความเสี่ยงทางการคลัง โดยการกำหนดบทบาทภารกิจของสถาบันการเงินเฉพาะกิจแต่ละแห่งให้ชัดเจน

๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ เป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนเศรษฐกิจและสังคม การกระจายความเจริญ โดยจะมุ่งเน้นการขยายขีดความสามารถและพัฒนาคุณภาพการให้บริการ เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจหลัก การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการพื้นฐาน และการคุ้มครองผู้บริโภค เช่น (๑) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ โดยส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกิจให้เป็นระบบดิจิทัล โดยจัดทำแพลตฟอร์ม (Platform) ธุรกิจดิจิทัล พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ในภาคเกษตร ภาคการผลิต และภาคธุรกิจ การสร้างร้านค้าและมาตรฐานสินค้าออนไลน์ ส่งเสริมธุรกิจของผู้ประกอบการดิจิทัลรุ่นใหม่ (Startup) ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน พัฒนาระบบมาตรฐานรหัสของสินค้าและบริการให้เป็นสากล และการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) (๒) ส่งเสริมนวัตกรรม การวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัลและเทคโนโลยีของไทย โดยสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีการสื่อสารไร้สายความเร็วสูง ระบบซอฟต์แวร์อุปกรณ์รับส่งสัญญาณ ระบบสื่อสารความเร็วสูง และระบบดาวเทียม รวมทั้ง พัฒนาบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถรองรับการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต (๓) สร้างความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ โดยจัดตั้งศูนย์การเฝ้าระวังและรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพื่อดูแลปัญหาและรับมือกับภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีโดยเฉพาะความมั่นคงปลอดภัยในภาคการเงิน และความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล (๔) ปรับปรุงกฎ ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการส่งเสริม

และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศ กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย การกำหนดมาตรฐานระบบตรวจสอบยืนยันตัวตนทางออนไลน์ รวมทั้ง การจัดตั้งองค์กรภาคเอกชน ในรูปแบบสภาวิชาชีพดิจิทัล เพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาอุตสาหกรรมดิจิทัลในส่วนของภาคเอกชน ที่เชื่อมโยงกับภาครัฐ

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม เพื่อบูรณาการระบบบริหารจัดการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ให้สามารถดำเนินงาน ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีแนวทางในการพัฒนา คือ (๑) เร่งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนาและผลักดัน ผู้การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคม เช่น การลงทุนวิจัยและพัฒนาในกลุ่มเทคโนโลยีที่นำสู่ การพัฒนาแบบก้าวกระโดด พัฒนาลาดเทคโนโลยีและนวัตกรรมไทย และเสริมสร้างระบบการบริหาร จัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องมาตรฐานสากล (๒) พัฒนาผู้ประกอบการให้เป็น ผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี เช่น ส่งเสริมผู้ประกอบการให้มีบทบาทหลักด้านนวัตกรรมเทคโนโลยี และร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนานวัตกรรมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการสร้างสรรค่นวัตกรรม ด้านการออกแบบและการจัดการธุรกิจที่ผสมการใช้เทคโนโลยีให้แพร่หลายในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจของไทย สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับธุรกิจเกิดใหม่และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ต้องการพัฒนาหรือทำธุรกิจด้านเทคโนโลยี สร้างบรรยากาศและสภาวะที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สู่พื้นที่และชุมชน และการรณรงค์ปลูกฝังวัฒนธรรมการวิจัยและค่านิยม การเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา อีกทั้ง สิ่งที่จะต้องเร่งพัฒนา คือ (๑) ด้านบุคลากรวิจัย เร่งให้มีการผลิตบุคลากรสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ สร้างนักวิจัยมืออาชีพ พัฒนาศักยภาพ นักวิจัย รวมถึง ดึงดูดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัยและนักวิทยาศาสตร์ในต่างประเทศที่มีผลงาน เป็นที่ยอมรับให้มาทำงานในสถาบันวิจัยของภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทย (๒) ด้านโครงสร้าง พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำการปรับปรุงและพัฒนาระบบการวิจัยเพื่อรองรับ เทคโนโลยีสำคัญ ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ ยกกระตบโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด ส่งเสริมการพัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐาน และระบบมาตรฐานวิทยาแห่งชาติ เร่งสร้างความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเต็มศักยภาพ ของภาครัฐ สนับสนุนเครื่องมือทางการเงินใหม่ ๆ และหลากหลายเพื่อเป็นกลไกระดมทุน สนับสนุนให้เกิด การร่วมทำงานและแบ่งปันทรัพยากรด้านอุปกรณ์ เครื่องมือและห้องปฏิบัติการทดลอง อีกทั้ง ผลักดัน และเร่งรัดให้มีกฎหมายเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยในเชิงพาณิชย์ แผนงานและโครงการสำคัญ เช่น แผนงานส่งเสริมผู้ประกอบการไทยให้มีบทบาทหลักในการใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า และบริการ และโครงการส่งเสริมการจัดทำมาตรฐานนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ไทย เพื่อนำขึ้นบัญชี นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ เป็นต้น

#### กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเงินมีแนวโน้มก้าวเข้าสู่ประเทศไทย อย่างรวดเร็ว การจัดให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมทางการเงินเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง และภาครัฐได้เห็นถึง ความสำคัญดังกล่าว จึงให้สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สพธอ.) หรือ ETDA (เอ็ตด้า) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม นำเสนอกฎหมายดิจิทัล เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล ของประเทศ โดยเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ และวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ คณะรัฐมนตรีมีมติให้ ความเห็นชอบร่างกฎหมายดิจิทัล จำนวน ๑๐ ฉบับ ได้แก่ (๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. .... (๒) ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๓) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (๔) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (๕) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. .... (๖) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. .... (๗) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล พ.ศ. .... (๘) ร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. .... (๙) ร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการ และ (๑๐) ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ทั้งนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่ากฎหมายดิจิทัลที่มีความสอดคล้องอันดับต้น ๆ ในการรองรับนวัตกรรมทางการเงินของประเทศไทย ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. .... และพระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มีสาระดังนี้

**ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ....** (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ๒๕๖๐) เนื่องจากปัจจุบันมีการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากจนสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้การเก็บรวบรวม การใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล อันเป็นการล่วงละเมิดดังกล่าว สามารถทำได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว รวมทั้งก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวมที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างแพร่หลาย แม้ว่าจะได้มีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในบางเรื่อง แต่ก็ยังไม่มีหลักเกณฑ์ กลไก หรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นหลักการทั่วไป จึงควรกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปขึ้น ทั้งนี้ ร่างกฎหมายนี้อยู่ระหว่างการเปิดรับฟังความคิดเห็น

**ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ....** (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ๒๕๖๐) จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการทำธุรกรรมหรือการติดต่อสื่อสาร จึงก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อภัยคุกคามและการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ที่สามารถส่งผลกระทบในวงกว้างได้อย่างรวดเร็วและปัจจุบันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น สร้างความเสียหายทั้งในระดับบุคคลและระดับประเทศ การป้องกันหรือรับมือกับภัยคุกคามหรือความเสี่ยงบนไซเบอร์จึงต้องอาศัยความรวดเร็วและการประสานงานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและรับมือได้ทันสถานการณ์ และมีการดูแลรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อให้ประเทศไทยสามารถปกป้อง ป้องกันหรือรับมือกับสถานการณ์ด้านภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ส่งผลกระทบหรืออาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการให้บริการหรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต โครงข่ายโทรคมนาคม หรือการให้บริการโดยปกติของดาวเทียม ซึ่งกระทบต่อความมั่นคงของชาติในมิติต่าง ๆ อันครอบคลุมถึงความมั่นคงทางการทหาร ความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม มีการดำเนินการที่รวดเร็วและมีความเป็นเอกภาพ จึงควรกำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นเพื่อกำหนดมาตรการด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์ ทั้งนี้ ร่างกฎหมายนี้อยู่ระหว่างการเปิดรับฟังความคิดเห็น

**พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. ๒๕๖๐** (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๖๐) ในการตราพระราชบัญญัตินี้มีความสอดคล้องตามบทบัญญัติในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยให้ความสำคัญในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติ รวมถึงลักษณะสำคัญของบริการการชำระเงิน การกำกับดูแล การตรวจสอบ การอุทธรณ์ และบทกำหนดโทษต่าง ๆ ของระบบการชำระเงิน เพื่อให้การกำกับดูแลระบบการชำระเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล อันจะเป็นประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้ง เนื่องจากปัจจุบันการกำกับดูแลระบบการชำระเงินของสถาบันการเงินเป็นบทบาทสำคัญประการหนึ่งของธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบกับได้มีการกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำกับดูแลหรือรับผิดชอบระบบการชำระเงินตามกฎหมายอื่นอีกด้วย เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลระบบการชำระเงินและบริการการชำระเงินอย่างเป็นระบบ มีความเป็นเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ควรกำหนดให้การกำกับดูแลระบบการชำระเงินและบริการการชำระเงินอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับเดียวกัน โดยกำหนดมาตรการในการกำกับดูแลด้วยการอนุญาตหรือขึ้นทะเบียน และบทกำหนดโทษทางปกครองและโทษอาญา จึงมีความจำเป็นต้องจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในบางกรณี นอกจากนี้ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานสากลเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลทางกฎหมายที่สำคัญของการชำระเงิน ตลอดจนการให้ความคุ้มครองไม่ให้เกิดการชำระเงินมีการยกเลิกเพิกถอนในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือสิ่งพิทักษ์ทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย ซึ่งจะทำให้ระบบการชำระเงินของประเทศเกิดเสถียรภาพและความมั่นคงและดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ พระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ ประกาศใช้ ณ วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐

อย่างไรก็ตาม การจัดทำกฎหมายให้รองรับนวัตกรรมทางการเงิน และเศรษฐกิจดิจิทัลนั้น ควรมีความสอดคล้อง รัดกุม และไม่ซ้ำซ้อน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในอนาคต

**ส่วนที่ ๓ สรุปสาระสำคัญของรายงานระบบรองรับนวัตกรรมทางการเงินและข้อเสนอการปฏิรูป** (คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ, ๒๕๖๐)

เอกสารรายงานเผยแพร่ เรื่อง การปฏิรูประบบรองรับนวัตกรรมทางการเงิน ของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการเงิน การคลัง ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ผ่านการพิจารณาของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๐ ได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ สรุปได้ ดังนี้

ระบบการเงินของประเทศไทยเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงกฎระเบียบโดยหน่วยงานกำกับดูแลในระบบการเงินภายหลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๙ ทำให้ระบบการเงินของประเทศไทยเข้มแข็ง และสามารถต้านทานความผันผวนที่เกิดจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้ อีกทั้ง พัฒนาการของเทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และเริ่มมีบทบาทในระบบการเงินอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะเทคโนโลยีเป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบการเงินหลายมิติ เป็นผลให้เกิดนวัตกรรมและบริการใหม่ รวมถึง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทำให้ภาคประชาชนและภาคธุรกิจมีทางเลือกของบริการทางการเงินมากขึ้น ทำให้เกิดเป็นความสามารถในการแข่งขันจากผู้ให้บริการทางการเงินของประเทศ

ในปัจจุบันหลายประเทศให้ความสำคัญต่อเทคโนโลยีทางการเงินอย่างจริงจัง เช่น ประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศสิงคโปร์ โดยมีการขับเคลื่อนจากทั้งภาครัฐที่ต้องการสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมเทคโนโลยีทางการเงินขึ้นในประเทศ และทำให้ประเทศของตนเป็นศูนย์กลางของเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งบางประเทศภาคเอกชนจะเป็นผู้สนับสนุนในการพัฒนานวัตกรรมทางการเงิน เป็นผลให้ประเทศไทยซึ่งยังไม่มี การปฏิรูประบบการเงินเพื่อรองรับเทคโนโลยีทางการเงิน จะมีระบบการเงินที่อ่อนแอลง เพราะเทคโนโลยีทางการเงินจะทำให้ผู้ใช้บริการมีทางเลือกมากขึ้น สามารถเลือกบริการที่ตรงกับความต้องการ และเข้าถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ถ้าระบบการเงินในประเทศไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ จะทำให้ผู้ใช้บริการจากต่างประเทศ

เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่ในทางกลับกัน เทคโนโลยีทางการเงินจะสร้างโอกาสให้กับประเทศไทยได้ หากเทคโนโลยีทางการเงินเติบโตได้อย่างก้าวกระโดด ในประเทศไทยจะทำให้เกิดความได้เปรียบในรูปแบบของ Economy of scale กล่าวคือ การที่ธุรกิจสามารถผลิตได้ในจำนวนมาก แต่ต้นทุนในการผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยต่ำลง ซึ่งประเทศไทยมีคุณลักษณะดังกล่าว เมื่อเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาค เนื่องจากเงินทุนสามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรี ทำให้การก้าวขึ้นเป็นผู้นำด้านระบบการเงินของไทยในภูมิภาคมีความเป็นไปได้สูง ทั้งนี้ ภาครัฐและภาคเอกชนควรร่วมมือกันวางแผนให้มีการบริหารจัดการที่ดี เทคโนโลยีทางการเงินจะสร้างนวัตกรรม สร้างงาน สร้างคน และสร้างอนาคตของประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนสอดคล้องกับทิศทางไทยแลนด์ ๔.๐ ของรัฐบาล

การปฏิรูประบบการรองรับนวัตกรรมทางการเงินนี้เกิดจากความร่วมมือของหลายภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ ผู้กำกับดูแลภาคธุรกิจ และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนให้ระบบการเงินไทยมีการพัฒนานวัตกรรมทางการเงินที่นำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลาย (Innovative Products & Services) เข้าถึงผู้บริโภคได้ทั่วถึงโดยผู้ให้บริการสามารถให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรการบริหารความเสี่ยงและคุ้มครองผู้ใช้บริการที่เหมาะสม ด้วยการใช้เทคโนโลยีทางการเงิน (FinTech) ใหม่ ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับการแข่งขันและการเติบโตอย่างยั่งยืนของ FinTech ไทย อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ทุกภาคส่วน ทั้งระบบการเงินไทยโดยรวม ที่ทำให้มีสภาพแวดล้อม (Ecosystem) ที่เกิดความร่วมมือในการพัฒนานวัตกรรมทางการเงินอย่างยั่งยืน และผลักดันให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานกลาง ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันและลดการลงทุนซ้ำซ้อน รวมทั้งส่งเสริมให้มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ใช้ให้เกิดผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลาย และสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ในวงกว้าง สำหรับผู้ใช้บริการ การปฏิรูปนี้ช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทุกที่ทุกเวลา โดยผู้บริโภคต้องได้รับข้อมูลที่เพียงพอต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการที่หลากหลาย ในราคาที่เป็นธรรม และมีความรู้ความเข้าใจในการใช้บริการนวัตกรรมทางการเงินได้อย่างปลอดภัย สำหรับผู้ให้บริการ การปฏิรูปนี้มุ่งหวังให้ผู้ให้บริการไทยสามารถแข่งขันได้ทั้งในประเทศและในระดับภูมิภาค และควรนำเทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารความเสี่ยง และการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Regulatory Technology : RegTech) และสำหรับผู้กำกับดูแล การปฏิรูปนี้สนับสนุนให้ผู้กำกับดูแลเข้าไปมีส่วนร่วมกับภาคธุรกิจมากขึ้น มีการกำกับดูแลในเชิงรุก โดยการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการกำหนดนโยบายหรือหลักเกณฑ์การกำกับดูแลอย่างเหมาะสม ไม่เป็นอุปสรรคหรือเพิ่มต้นทุนในการพัฒนา FinTech รวมถึงปรับปรุงกระบวนการกำกับตรวจสอบให้มีประสิทธิภาพยืดหยุ่น และรวดเร็วมากขึ้น

แนวทางการปฏิรูประบบการรองรับนวัตกรรมทางการเงิน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือ จากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยภาครัฐมีบทบาทในการขับเคลื่อนโดยเป็นผู้นำในการระดมสมองร่วมกับภาคเอกชน ประกอบไปด้วยกรอบการทำงาน ๔ ส่วนหลัก คือ ๑) การสร้าง Digital Infrastructure เช่น (๑) Business Infrastructure โดยการพัฒนาโครงสร้างการจัดเก็บฐานข้อมูลภาครัฐ การจัดเก็บฐานข้อมูลระหว่างกลุ่มธุรกิจ ให้กลายเป็นโครงสร้างพื้นฐานกลางตามความต้องการทางธุรกิจ และ (๒) Technical Infrastructure ได้แก่ การพัฒนา Cyber Security สำหรับกลุ่มโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ การส่งเสริมให้มีการลงนามเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ในการทำธุรกรรม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการทำ Digital Identity การส่งเสริมการลงทุน การวิจัย และการพัฒนาเทคโนโลยีในสาขา Artificial Intelligence (AI) และ Big Data Platform and Analytics รวมถึงการพัฒนา Network and connectivity ทำให้โครงข่ายเข้าถึงง่าย เป็นต้น ๒) การปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบ เช่น (๑) การออก

และปรับปรุงกฎหมายและกฎเกณฑ์ของภาครัฐ โดยการผลักดันให้ทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มีผลตามกฎหมาย เช่น การทำ KYC, account opening และการลงนามในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ การลดกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการทำธุรกิจ เช่น กฎหมายรองรับการทำธุรกรรม Crowd Funding และ Peer to Peer Lending รวมถึงการจัดทำ Regulatory Sandbox, Virtual Sandbox และ Data protection level ที่เหมาะสมในการสร้างทดสอบและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมควบคู่กับการคุ้มครองข้อมูลผู้บริโภคได้ (๒) การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม และ (๓) แรงจูงใจด้านภาษีแก่ผู้ประกอบการและแก่ผู้ลงทุน ถือเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการทำธุรกรรมเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมในระบบการเงิน เป็นต้น (๓) การทำงานเชิงรุกกับ Innovation Enablers แบ่งออกเป็น (๑) Innovation Lab โดยการส่งเสริมการจัดตั้ง Innovation Lab เพื่อเร่งสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้น ทั้งจากภาคเอกชนในประเทศและต่างประเทศ (๒) Accelerator Program โดยมีการดึงดูดผู้มีประสบการณ์ทางธุรกิจให้เข้าร่วมลงทุนในกิจการช่วงเริ่มต้น (Startup) ให้คำแนะนำและร่วมบริหารกิจการเพื่อเพิ่มโอกาสประสบความสำเร็จ และ (๓) Co - working Space โดยการสร้างศูนย์ Co - working Space เพื่อช่วยลดต้นทุนด้านสถานที่และส่งเสริม การสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการ และการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรม (๔) การพัฒนาบุคลากรด้านนวัตกรรมทางการเงิน ควรมีการส่งเสริมโดย (๑) เปิดให้มีหลักสูตรนวัตกรรมทางการเงินสำหรับบุคลากรในตลาดการเงิน ภาคเทคโนโลยี และบุคคลทั่วไปที่สนใจรวมถึงนักศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการเงินรูปแบบใหม่ (๒) จัดให้มีโครงการห้องทดลองนวัตกรรมทางการเงินในมหาวิทยาลัย (University FinTech Lab) เป็นโครงการต่อยอดจากหลักสูตรนวัตกรรมทางการเงิน (FinTech Course) โดยมหาวิทยาลัยที่ให้ความสนใจเข้าร่วมโครงการสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ ร่วมกับเงินทุนสนับสนุนจากภาครัฐ และการสนับสนุนด้านทรัพยากรบุคคลจากสมาคมฟินเทคประเทศไทย เพื่อเปิดโอกาสให้กับนักศึกษาที่ต้องการพัฒนานวัตกรรมทางการเงินได้เข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็น และกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมทางการเงินที่ใช้ได้จริง และ (๓) การรับนักศึกษาฝึกงานในสาขาการพัฒนานวัตกรรมทางการเงิน (FinTech Internship Program) เป็นการประสานระหว่างสถาบันการเงินที่ต้องการรับนักศึกษาเพื่อทำงานหรือฝึกงานกับมหาวิทยาลัยที่ต้องการส่งเสริมให้นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในสาขานี้ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านนวัตกรรมทางการเงิน (FinTech Knowledge Sharing) และควรเร่งพัฒนาบุคลากรโดยอาศัยองค์ความรู้ที่จำเป็นจากต่างประเทศ (Talent Import) การส่งเสริมนโยบายที่ดึงดูดบุคลากรที่มีความชำนาญ และนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีจากต่างประเทศให้เข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยการให้สิทธิพิเศษด้าน Working Permit/Visa, Tax Incentive และ Expat Benefit Program ซึ่งการนำเข้าเทคโนโลยี อุปกรณ์ และองค์ความรู้ที่จำเป็นจากต่างประเทศ จะช่วยเร่งการขับเคลื่อนให้เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ในไทยได้อย่างรวดเร็ว

### ข้อเสนอเชิงนโยบาย

การปฏิรูประบบการรองรับนวัตกรรมทางการเงินให้เกิดผลที่รวดเร็วและเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องผลักดันผ่านกลไกที่สำคัญที่ประกอบด้วย ๔ ส่วนหลัก คือ ๑) การมีกฎหมายที่มีความสมดุลระหว่างการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกับการส่งเสริมให้เกิดระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมทางการเงิน ในปัจจุบันมีกฎหมายเฉพาะหลายฉบับที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานของรัฐ การกำหนดขอบเขตการใช้บังคับ และหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ควรพิจารณาความเชื่อมโยงกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนหรือขัดหรือแย้งกัน และจะก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ๒) การประสานความร่วมมือของหน่วยงานกำกับดูแลเพื่อขับเคลื่อนนโยบายร่วมกัน หน่วยงานกำกับดูแลทั้ง ๓ แห่ง ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ควรประสานการทำงาน เพื่อขับเคลื่อนนโยบายที่เชื่อมโยงกัน โดยร่วมกันกำหนดนโยบาย ส่งเสริม และแก้ไขประเด็นที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนานวัตกรรมทางการเงิน เพื่อให้การพัฒนาและกำกับดูแลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ๓) คำสั่งทางการบริหารเพื่อการปฏิรูบวนนวัตกรรมทางการเงิน เช่น (๑) ด้าน Cyber security ควรกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐปฏิบัติตามมาตรฐาน ISO ๒๗๐๐๑ ซึ่งมีข้อกำหนดเรื่องความมั่นคงและความปลอดภัยของข้อมูลเป็นพื้นฐานขั้นต่ำ (๒) การเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบที่ระบบคอมพิวเตอร์สามารถอ่านค่าและใช้งานต่อได้ (Machine-readable) นวัตกรรมด้านการบริการทางการเงินส่วนใหญ่ใช้กระบวนการทำงานที่เป็นอัตโนมัติ ดังนั้น ข้อมูลที่ภาครัฐเปิดเผยต้องอยู่ในรูปแบบที่ง่ายต่อการนำไปใช้งานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (๓) การให้บริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลเพื่อลดการใช้กระดาษ (paperless) และสามารถส่งต่อข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลภาครัฐที่น่าเชื่อถือระหว่างกันได้ (๔) การสร้าง portal กลางเพื่อจัดเก็บข้อมูลของบุคคลโดยสมัครใจ โดยให้ประชาชนเข้าไปกรอกข้อมูลส่วนบุคคล และให้ความยินยอมหน่วยงานที่ตนอนุญาตเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองได้ จากนั้นจะได้รับการยืนยันตัวตนได้จาก portal กลางนี้ ซึ่งนำไปสู่การต่อยอดการให้บริการของภาครัฐและหน่วยงานต่าง ๆ แก่ประชาชนที่สะดวก ไม่ซ้ำซ้อน และมีประสิทธิภาพมากขึ้น และ ๕) การกำหนดเป้าหมายและวัดผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูประบบเพื่อรองรับนวัตกรรมทางการเงิน โดยการพิจารณาจากผลประเมินการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างทั่วถึงของประชาชน (Financial Inclusion) โดยประชาชนสามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินและใช้บริการทางการเงินขั้นพื้นฐานที่ตอบสนองความต้องการของตนได้ โดยมีต้นทุนที่เหมาะสม นอกจากนี้ ควรพิจารณาจากมูลค่าเงินที่ลงทุนเพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการเงินและลงทุนในเทคโนโลยีทางการเงิน จำนวนรายการธุรกรรมของนวัตกรรมทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนการลดต้นทุนการทำธุรกรรมทางการเงินด้วย

### บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากเอกสารวิชาการ งานเขียน นโยบายภาครัฐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมทางการเงิน รวมถึงรายงานเรื่อง การปฏิรูประบบรองรับนวัตกรรมทางการเงิน ของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการเงิน การคลัง ในคณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการปรับตัวของทุกภาคส่วนในสังคม ในการเร่งพัฒนาระบบการเงินไทยเพื่อรองรับนวัตกรรมทางการเงินอย่าง FinTech และ Startup ซึ่งการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเงินเป็นกลไกสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เช่น สหรัฐอเมริกา เยอรมนี ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ จะมีการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้เกิดเป็นนวัตกรรมที่หลากหลาย รวมถึง ความสามารถในการส่งเสริม พัฒนา และการใช้นวัตกรรมทางการเงินที่เป็นไปอย่างก้าวกระโดด และมีความพร้อมในโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยเฉพาะระบบอินเทอร์เน็ตที่ประชาชนของประเทศมีความคุ้นเคยในการใช้งานเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม การทำให้นวัตกรรมทางการเงินของแต่ละประเทศประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยหลายปัจจัยเพื่อใช้สนับสนุนไม่ว่าจะเป็น การพัฒนาคน โครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีให้รองรับการทำงานของนวัตกรรมทางการเงินไปพร้อมกัน

ผู้เขียนมีความคิดเห็นว่า ด้วยการปฏิรูประบบรองรับนวัตกรรมทางการเงิน (FinTech) ของประเทศไทยตามนโยบายภาครัฐในการเดินหน้าประเทศไทย ๔.๐ ผ่านการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ประกอบกับมีความสอดคล้องกับร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ รวมถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑๒ ซึ่งมียุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศแล้วนั้น เป็นผลให้เกิดข้อเสนอเชิงนโยบายที่ต้องการให้มีสภาพแวดล้อม (Ecosystem) ภายในประเทศที่เอื้อต่อการเติบโตของ FinTech ในอนาคต โดยการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางด้านดิจิทัลของประเทศ เช่น ความครอบคลุมของโครงข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อรองรับการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชน เป็นต้น การเพิ่มศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ และความสามารถทางด้านนวัตกรรมทางการเงิน การสร้างระบบ FinTech ในการจัดเก็บข้อมูลภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มธุรกิจเป็นฐานข้อมูลกลาง เพื่อให้ข้อมูลสามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนระหว่างกันได้ตลอดเวลาอย่างครอบคลุม ตลอดจนการพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยข้อมูลทางไซเบอร์ให้มีมาตรฐานสากล เพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางออนไลน์ นอกจากนี้ ควรจัดให้มีหน่วยงานกลาง สำหรับทำหน้าที่ดำเนินการประสานระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลให้ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ และความร่วมมือจากทุกภาคส่วน จะเป็นแรงผลักดันให้เกิด FinTech ขึ้นอย่างแน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการภาครัฐที่จะกำหนดแนวคิด และรูปแบบของการดำเนินการอย่างชัดเจน รวมถึง การออกกฎหมายต่าง ๆ ที่สามารถรองรับนวัตกรรมทางการเงินของประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม เพื่อก้าวไปสู่นวัตกรรมทางการเงินอย่างเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป



## บรรณานุกรม

- คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ. ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙). สืบค้น ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ จาก [http://www.nesdb.go.th/download/document/ร่างยุทธศาสตร์ชาติ %20ระยะ%2020ปี%20\(พ.ศ.2560%20-%202579\). pdf](http://www.nesdb.go.th/download/document/ร่างยุทธศาสตร์ชาติ%20ระยะ%2020ปี%20(พ.ศ.2560-%202579).pdf)
- คณะกรรมการข้าราชการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. (๒๕๖๐) รายงานเรื่อง “การปฏิรูประบบการรองรับนวัตกรรมทางการเงิน”. สืบค้น ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ จาก [http://library2.parliament.go.th/giventake/content\\_nrsa2558/d042560-01.pdf](http://library2.parliament.go.th/giventake/content_nrsa2558/d042560-01.pdf)
- ดร.เสาวณี จันทะพงษ์ และขวัญรวี ยงตันสกุล. (๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙). ‘นวัตกรรม’: แรงขับเคลื่อนใหม่ของเศรษฐกิจไทย. สืบค้นเมื่อ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ จาก [https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib\\_/Article19\\_07\\_59.pdf](https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article19_07_59.pdf)
- ดร.เสาวณี จันทะพงษ์ และขวัญรวี ยงตันสกุล. (๒ สิงหาคม ๒๕๕๙). ‘นวัตกรรม’: แรงขับเคลื่อนใหม่ของเศรษฐกิจไทย (๒). สืบค้นเมื่อ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ จาก [https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib\\_/Article02\\_08\\_59.pdf](https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article02_08_59.pdf)
- ดร.เสาวณี จันทะพงษ์ และขวัญรวี ยงตันสกุล. (๒๒ กันยายน ๒๕๕๙). นวัตกรรม: ทางออกจากกักตุนรายได้ปานกลาง. Focused and quick (FAQ) Issue ๑๑๐. สืบค้นเมื่อ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จาก [https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/ArticleAndResearch/FAQ/FAQ\\_110.pdf](https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/ArticleAndResearch/FAQ/FAQ_110.pdf)
- “ประกาศ เรื่อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)” (๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๙). ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา, เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๑๑๕ ก, น. ๑-๑๒๕.
- ปัทมา เรียววิศิษฐ์สกุล. (๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เอกสารประกอบการประชุมประจำปี ๒๕๖๐ เรื่อง นวัตกรรมนำสู่อนาคตประเทศไทย. สืบค้น ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ จาก <http://www.nesdb.go.th/download/document/Yearend/2017/bookgroup2.pdf>
- “พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐” (๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐). ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา, เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๗๙ ก, น. ๑-๑๒.
- “พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐” (๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐). ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา, เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๗๙ ก, น. ๑๓-๒๓.
- “พระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน”. (๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐). ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา, เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๑๐ ก, น. ๑-๑๖.
- วัชรกร ร่วมรักษ์. (๒๕๕๙). ศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน. FinTech กับบทบาทสถาบันการเงินในยุค Digital. สืบค้น ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จาก <https://www.gsb.or.th/getattachment/989bf849-25b5-4bda-ba1a-8e47c30ea086/0-รายงาน-FinTech.aspx>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (๒๕๕๘). ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. .... สืบค้น ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จาก <http://web.krisdika.go.th/data/news/news11804.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (๒๕๕๘). ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. .... สืบค้น ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ จาก <http://web.krisdika.go.th/data/news/news11804.pdf>